

EØS-ORGANER

EØS-KOMITEEN

KOMMISJONSFORORDNING (EF) nr. 1882/2006

2012/EØS/16/01

av 19. desember 2006

om fastsettelse av prøvetakings- og analysemetoder for offentlig kontroll av innholdet av nitrater i visse næringsmidler(*)

KOMMISJONEN FOR DET EUROPEISKE FELLESKAP HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 882/2004 av 29. april 2004 om offentlig kontroll for å sikre at fôrvarer- og næringsmiddelregelverket samt bestemmelsene om dyrs helse og velferd overholdes⁽¹⁾, særlig artikkel 11 nr. 4, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Ved kommisjonsforordning (EF) nr. 1881/2006 av 19. desember 2006 om fastsettelse av grenseverdier for visse forurensende stoffer i næringsmidler⁽²⁾ fastsettes grenseverdier for nitrater i spinat, salat, issalat, barnemat og bearbejdede kornbaserte næringsmidler for spedbarn og småbarn.
- 2) Prøvetaking og framgangsmåter for tillaging av prøver spiller viktige roller når det gjelder å fastsette det nøyaktige innholdet av nitrater.
- 3) Det bør fastsettes alminnelige kriterier som analysemetodene bør oppfylle, for å sikre at laboratoriene som foretar kontrollen, bruker analysemetoder med samme ytelsesnivå.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utfærdiget i Brussel, 19. desember 2006.

- 4) Frisk salat og spinat er lett bedervelige produkter og i de fleste tilfeller er det ikke mulig å holde tilbake forsendelsene til analyseresultatet av den offentlige kontrollen er tilgjengelig. I slike tilfeller kan det hende at vedkommende myndighet anser det som hensiktsmessig og nødvendig å gjennomføre en offentlig prøvetaking i feltet kort tid før innhøsting.
- 5) Tiltakene fastsatt i denne forordning er i samsvar med uttalelse fra Den faste komité for næringsmiddelkjeden og dyrehelsen —

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Artikkel 1

Prøvetaking, tillaging av prøver samt analyser beregnet på offentlig kontroll av innholdet av nitrater i næringsmidlene oppført i avsnitt 1 i vedlegget til forordning (EF) nr. 1881/2006, skal gjennomføres i samsvar med metodene angitt i vedlegget til denne forordning.

Artikkel 2

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Den får anvendelse fra 1. mars 2007.

For Kommisjonen

Markos KYPRIANOU

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EUT L 364 av 20.12.2006, s. 25, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 1/2008 av 1. februar 2008 om endring av EØS-avtalens vedlegg I (Veterinære og plantesanitære forhold), se *EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende* nr. 33, 12.6.2008, s. 1.

⁽¹⁾ EUT L 165 av 30.4.2004, s. 1, rettet ved EUT L 191 av 28.5.2004, s. 1. Forordningen endret ved kommisjonsforordning (EF) nr. 776/2006 (EUT L 136 av 24.5.2006, s. 3).

⁽²⁾ Se EUT L 364 av 20.12.2006, s. 5.

VEDLEGG

PRØVETAKINGSMETODER, TILLAGING AV PRØVER OG ANALYSER FOR OFFENTLIG KONTROLL AV INNHOLDET AV NITRATER I VISSE NÆRINGSMIDLER**A. ALMINNELIGE BESTEMMELSER**

Offentlige kontroller skal utføres i samsvar med bestemmelsene i forordning (EF) nr. 882/2004. De alminnelige bestemmelsene nedenfor får anvendelse uten at det berører bestemmelsene i forordning (EF) nr. 882/2004.

A.1 Virkeområde

Prøver beregnet på offentlig kontroll av nitratinnholdet i næringsmidler oppført i avsnitt 1 i vedlegget til forordning (EF) nr. 1881/2006, skal gjennomføres i samsvar med metodene angitt i dette vedlegg. Samleprøver som oppnås på denne måten, enten direkte fra et felt eller et parti, skal anses som representative for partiene.

Samsvar skal fastslås på grunnlag av de nivåer som fastslås i laboratorieprøvene.

A.2 Definisjoner

I dette vedlegg menes med:

- A.2.1 «parti» en identifiserbar mengde av et næringsmiddel innhøstet eller levert under ett, der det ved offentlig kontroll er fastslått felles kjennetegn som f.eks. opprinnelse, art eller jordtype på et område på høyst 2 hektar, emballasjetype, emballeringsbedrift, avsender eller merking,
- A.2.2 «delparti» del av et stort parti som er valgt ut med sikte på bruk av prøvetakingsmetoden. Hvert delparti skal være fysisk atskilt og identifiserbart,
- A.2.3 «enkeltprøve eller enhet» en materialmengde som er tatt ut på ett enkelt sted i partiet eller delpartiet. I dette tilfellet kan det være snakk om et enkelt salathode eller en spinatplante, eller en håndfull unge blader, eller en pose avskårne blader,
- A.2.4 «samleprøve» summen av enkeltprøvene fra et parti eller delparti,
- A.2.5 «laboratorieprøve» en prøve beregnet på laboratoriet,
- A.2.6 «felt» et spesifikt landområde med samme jordtype og dyrkingsmetoder, med én enkelt sort salat eller spinat som er på samme vekststadium. «Felt» kan også omtales som «parti» i forbindelse med prøvetakingsmetoden,
- A.2.7 «overdekket område» et spesifikt landområde i et drivhus eller en polytunnel (tunnel eller drivhus av plast eller polyetylen), med én enkelt sort salat eller spinat som er på samme vekststadium og som skal høstes samtidig. «Overdekket område» kan også omtales som «parti» i forbindelse med prøvetakingsmetoden.

A.3 Alminnelige bestemmelser**A.3.1 Personale**

Prøvetakingen skal utføres av en person som er utpekt for dette formål av medlemsstaten.

A.3.2 Materiale til prøvetaking

Prøvetakingen skal foretas separat for hvert parti. Store partier (f.eks. partier på over 30 tonn eller som er større enn 3 hektar) skal deles opp i delpartier, som det skal tas separate prøver fra.

A.3.3 Forholdsregler

Under prøvetakingen og tillagingen av prøvene skal det tas forholdsregler for å unngå forandringer som kan ha innvirkning på

- nitratinnholdet, som kan ha skadelig innvirkning på den analytiske bestemmelse eller forårsake at samleprøvene ikke er representative, f.eks. forekomst av jord på salat eller spinat under tillagingen,

- næringsmiddeltryggheten for partiene det skal tas prøver fra.

Alle nødvendige tiltak for å trygge sikkerheten for personene som tar prøvene, skal treffes.

A.3.4 *Enkeltprøver*

Enkeltprøver skal så langt det er mulig tas fra forskjellige steder i hele partiet eller delpartiet. Avvik fra denne framgangsmåten skal registreres i rapporten omhandlet i A.3.8 i dette vedlegg.

A.3.5 *Tillaging av samleprøven*

Samleprøven skal oppnås ved å samle alle enkeltprøvene.

A.3.6 *Parallellprøver*

Parallellprøvene som tas for håndhevings-, klageadgangs- eller referanseformål, skal tas fra den homogeniserte samleprøven, med mindre en slik framgangsmåte er i strid med medlemsstatenes bestemmelser om rettighetene til den driftsansvarlige for næringsmiddelforetaket.

A.3.7 *Emballering og transport av prøver*

Hver prøve skal plasseres i en ren, forseglet ugjennomsiktig plastpose av inert materiale som gir tilstrekkelig beskyttelse mot fuktighetstap, skader og forurensing.

Prøven skal overføres til laboratoriet innen 24 timer etter prøvetaking og skal oppbevares kjølig under transport. Dersom dette ikke er mulig, skal prøven dypfrysas innen 24 timer og oppbevares nedfrosset (i høyst 6 uker).

Alle ytterligere nødvendige forholdsregler skal tas for å unngå endringer av prøvens sammensetning som kan oppstå under transport eller oppbevaring.

A.3.8 *Forsegling og merking av prøver*

Hver prøve som er tatt til offentlig bruk, skal forsegles på prøvetakingsstedet og identifiseres i samsvar med gjeldende regler i medlemsstaten.

For hver prøvetaking skal det utarbeides en rapport, slik at hvert parti entydig kan identifiseres, med angivelse av sort, produsent, produksjonsmetode, dato, prøvetakingssted, den driftsansvarlige for næringsmiddelforetaket som er ansvarlig for forsendelsen, og ytterligere opplysninger som kan være til hjelp for den som foretar analysen.

A.4 **Forskjellige typer partier**

Næringsmidlene kan selges i løs vekt, i containere eller i enkeltemballasje som sekker, poser og forbrukerpakninger. Prøvetakingsmetoden kan anvendes uansett hvilken form varene markedsføres i.

B. PRØVETAKINGSMETODE

Enkeltprøver skal så vidt mulig tas fra forskjellige steder i hele partiet eller delpartiet.

B.1 **Prøvetaking fra feltet**

Dersom vedkommende myndighet anser det nødvendig å ta prøver av salat eller spinat fra feltet, skal prøvetakingen foregå på følgende måte:

Enkeltprøver skal ikke innsamles fra områder som ikke synes å være representative for feltet eller det overdekkede området. Områder med forskjellige jordtyper som har vært underlagt forskjellige dyrkingsmetoder, som inneholder forskjellige sorter salat eller spinat eller som skal høstes til forskjellige tidspunkter, skal behandles som atskilte partier eller felt. Dersom feltet er større enn 3 hektar, skal det deles inn i delpartier på 2 hektar, og prøvetakingen skal foretas separat for hvert delparti.

Enkeltprøver skal innsamles ved at prøvetakeren går i et «W»- eller «X»-formet mønster over feltet. Avlinger som er høstet fra smale bed eller overdekkede områder, skal innsamles i et «W»- eller «X»-formet mønster fra forskjellige bed og legges sammen for å danne samleprøven.

Plantene må skjæres av ved jordoverflaten.

Prøven må inneholde minst 10 planter, og samleprøven på 10 planter må veie minst 1 kg. Prøvetakingen skal foretas bare på enheter som oppfyller markedsstandardene⁽¹⁾. Jord og ytre uspiselige og skadede blader skal fjernes fra hver enkelt enhet.

B.2 Prøvetaking av partier på markedet av spinat, salat, barnemat og bearbejdede kornbaserte næringsmidler for spedbarn og småbarn

Prøvetakingsmetoden gjelder for partier som er mindre enn eller tilsvarer 25 tonn.

Store partier (partier > 30 tonn) skal deles opp i delpartier, i prinsippet på 25 tonn, forutsatt at delpartiet fysisk kan utskilles. Ettersom vekten til et parti ikke alltid vil være et eksakt multiplum av 25 tonn, kan vekten til delpartiene overskride den angitte vekten med opptil 20 %. Dette betyr at delpartiets vekt kan variere fra 15 til 30 tonn. Dersom partiet ikke fysisk kan utskilles eller deles opp i delpartier, skal prøven tas fra partiet.

Samleprøven skal veie minst 1 kg, med mindre det ikke lar seg gjøre, f.eks. ved prøvetaking av et salathode eller en enkeltpakning.

Det minste antall enkeltprøver som skal tas fra partiet, er angitt i tabell 1.

Tabell 1

Minste antall enkeltprøver som skal tas fra partiet

Partiets vekt (kg)	Minste antall enkeltprøver som skal tas	Samleprøvens vekt (kg)
< 50	3	1
50-500	5	1
> 500	10	1

Dersom partiet består av enkeltpakninger, er antall pakninger som skal utgjøre en samleprøve, angitt i tabell 2.

Tabell 2

Antall pakninger (enkeltprøver) som skal utgjøre samleprøven dersom partiet består av enkeltpakninger

Antall pakninger eller enheter i partiet	Antall pakninger eller enheter som skal tas	Samleprøvens vekt (kg)
1-25	1 pakning eller enhet	1
26-100	Ca. 5 %, minst 2 pakninger eller enheter	1
> 100	Ca. 5 %, høyst 10 pakninger eller enheter	1

⁽¹⁾ Markedsstandardene for salat, krusendiv og bredbladet endiv er fastsatt i kommisjonsforordning (EF) nr. 1543/2001 av 27. juli 2001 om fastsettelse av markedsstandarder for salat, krusendiv og bredbladet endiv (EFT L 203 av 28.7.2001, s. 9), sist endret ved kommisjonsforordning (EF) nr. 6/2005 av 4. januar 2005 (EUT L 2 av 5.1.2005, s. 3).

Prøvetakingen skal foretas separat for hvert parti eller delparti som skal kontrolleres for samsvar. Dersom en slik prøvetakingsmetode vil kunne medføre uakseptable økonomiske konsekvenser som følge av skade på partiet (f.eks. på grunn av emballasjeformen eller transportmiddelet), kan det benyttes en annen prøvetakingsmetode, forutsatt at den sikrer at samleprøven er tilstrekkelig representativ for partiet som det er tatt prøver fra, og at den beskrives og dokumenteres fullt ut. Det sted i partiet der prøven tas, bør helst velges tilfeldig, men dersom dette ikke er fysisk mulig, skal prøven tas fra et tilfeldig valgt sted i de tilgjengelige delene av partiet.

B.3 Prøvetaking i detaljstledet

Prøvetaking av næringsmidler i detaljstledet bør om mulig skje i samsvar med bestemmelsene om prøvetaking fastsatt i B.2.

Dersom dette ikke er mulig, kan det benyttes en annen prøvetakingsmetode i detaljstledet, forutsatt at den sikrer at samleprøven er tilstrekkelig representativ for partiet som det er tatt prøver fra, og at den beskrives og dokumenteres fullt ut⁽¹⁾.

B.4 Vurdering av om et parti eller delparti overholder grenseverdien

- Godkjenning dersom laboratorieprøven ikke overskrider grenseverdien, samtidig som det tas hensyn til måleusikkerhet og korrigering for gjenfinning.
- Avslag dersom laboratorieprøven uten tvil overskrider grenseverdien, samtidig som det tas hensyn til måleusikkerhet og korrigering for gjenfinning (dvs. at analyseresultatet, korrigert for gjenfinning og minus usikkerhet i forbindelse med utvidet måling, brukes til å vurdere samsvar).

C. TILLAGING AV PRØVER

1. Ved prøvetaking av friske produkter skal tillaging av prøven om mulig finne sted innen 24 timer etter prøvetakingen. Dersom dette ikke er mulig, skal prøven oppbevares nedfrosset (i høyst seks uker).
2. Jord og ytre uspiselige og skadde blader skal fjernes fra hver enkelt enhet. Det er ikke tillatt å vaske prøvene da dette kan føre til at nitratinnholdet reduseres.
3. Hele prøven skal homogeniseres (tilsetning av en kjent mengde vann er frivillig). Avhengig av størrelsen på blanderen/kvernen/hakkeren som brukes, kan en eller flere enheter kombineres for homogeniseringen. Det kan være lettere å utføre blandeprosessen dersom enhetene fryses og hakkes før homogeniseringen. Det må godtgjøres at homogeniseringsprosessen som brukes, resulterer i fullstendig homogenisering. Grundig homogenisering er av avgjørende betydning for optimal ekstraksjon og gjenfinning av nitrat. Prøvene skal behandles likt på denne måten uansett om de er tatt fra feltet eller detaljstledet.
4. Det skal tas en eller flere analyseprøver fra de kombinerte enhetene med henblikk på analyse.

D. ANALYSEMETODE, RESULTATRAPPORTERING OG KRAV TIL LABORATORIEKONTROLL

D.1 Definisjoner

I dette vedlegg menes med:

- r = repeterbarhet den verdi som den absolutte forskjell mellom to enkeltstående prøvingsresultater oppnådd under repeterbarhetsforhold, dvs. samme prøve, samme person, samme apparatur, samme laboratorium og kort tidsintervall, med en bestemt sannsynlighet (normalt 95 %) kan forventes å ligge under; $R = 2,8 \times S_r$
- s_r = standardavvik beregnet ut fra resultater oppnådd under repeterbarhetsforhold

⁽¹⁾ Dersom delen det skal tas prøver fra, er så liten at det er umulig å oppnå en samleprøve på 1 kg, kan samleprøven veie mindre enn 1 kg. Ved prøvetaking av bearbejdede kornbaserte næringsmidler og næringsmidler for spedbarn og småbarn kan samleprøven veie mindre enn 0,5 kg.

RSD_r = relativt standardavvik beregnet ut fra resultater oppnådd under repeterbarhetsforhold

$$[(s_r/\bar{X}) \times 100]$$

R = reproduserbarhet den verdi som den absolutte forskjell mellom enkeltstående prøvingsresultater oppnådd under reproduserbarhetsforhold, dvs. av personer ved ulike laboratorier ved bruk av den standardiserte prøvingsmetoden med identisk materiale, med en bestemt sannsynlighet (normalt 95 %) kan forventes å ligge under; $R = 2,8 \times s_R$

s_R = standardavvik beregnet ut fra resultater oppnådd under reproduserbarhetsforhold

RSD_R = relativt standardavvik beregnet ut fra resultater oppnådd under reproduserbarhetsforhold

$$[(s_R/\bar{X}) \times 100]$$

D.2 Generelle krav

Analysemetodene som benyttes ved kontroll av næringsmidler, skal være i samsvar med bestemmelsene i nr. 1 og 2 i vedlegg III til forordning (EF) nr. 882/2004.

D.3 Særlige krav

D.3.1 Ekstraksjonsmetode

Det må vies særlig oppmerksomhet til ekstraksjonsmetoden som benyttes. Flere ekstraksjonsmetoder har vist seg å sikre en effektiv ekstraksjon av nitrat, blant annet varmt vann eller metanol/vann (30/70). Ekstraksjon med kaldt vann kan bare benyttes dersom analyseprøven har vært nedfrosset før ekstraksjonen.

D.3.2 Ytelseskriterier

For analysemetoder som benyttes ved overvåking av nitratinnholdet, skal følgende spesifikke kriterier være oppfylt:

Kriterium	Konsentrasjonsområde	Anbefalt verdi	Høyeste tillatte verdi
Gjenfinning	< 500 mg/kg	60-120 %	
	< 500 mg/kg	90-110 %	
Presisjon RSD_R	Alle	Utregnet etter Horwitz' ligning	2x verdien utregnet etter Horwitz' ligning

Presisjonen RSD_r kan beregnes som 0,66 ganger presisjonen RSD_R ved de relevante konsentrasjoner.

Merknader til ytelseskriteriene

- Konsentrasjonsområdene er ikke angitt, da presisjonsverdiene er beregnet ved de relevante konsentrasjoner.
- Presisjonsverdiene beregnes ut fra Horwitz' ligning, dvs.:

$$RSD_R = 2^{(1-0,5\log C)}$$

der:

- RSD_R står for det relative standardavviket beregnet ut fra resultater som er oppnådd under reproduserbarhetsforhold $[(s_R/\bar{X}) \times 100]$.
- C er konsentrasjonsforholdet (dvs. 1 = 100 g/100 g, 0,001 = 1000 mg/kg).

D.4 Vurdering av måleusikkerhet, gjenfinningsberegning og resultatrapportering⁽¹⁾

Analyseresultatet skal rapporteres korrigert eller ukorrigert for gjenfinning. Rapporteringsmåte og gjenfinningsprosent må oppgis. Analyseresultatet korrigert for gjenfinning skal brukes til å kontrollere samsvar.

Analyseresultatet skal rapporteres som $\times \pm U$, der \times er analyseresultatet og U er den utvidede måleusikkerheten.

U er den utvidede måleusikkerheten ved bruk av en dekningsfaktor på 2 som gir et konfidensintervall på ca. 95 %.

De nåværende tolkningsreglene for analyseresultatet med henblikk på godkjenning eller avslag av partiet skal gjelde for analyseresultater fra prøver som tas ved offentlig kontroll. Ved analyse for klageadgangs- eller referanseformål gjelder nasjonale regler.

D.5 Kvalitetsstandarder for laboratoriene

Laboratoriet må overholde bestemmelsene i artikkel 12 i forordning (EF) nr. 882/2004.

⁽¹⁾ Nærmere opplysninger om framgangsmåter for beregning av måleusikkerhet og for vurdering av gjenfinning er tilgjengelig i rapporten «Report on the relationship between analytical results, measurement uncertainty, recovery factors and the provisions of EU food and feed legislation» – http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/contaminants/report-sampling_analysis_2004_en.pdf.